

Nhiễm Trùng Máu: Biến Chứng Nguy Hiểm của Bệnh Cúm:

Chúng ta thường chỉ hay nghĩ tới các nhiễm khuẩn (infections) như cúm, viêm phổi hay viêm họng khi những triệu chứng như sốt cao, ho và đau họng xảy ra --và đôi khi chúng ta quên mất khả năng có những biến chứng (complications) khi mà nhiễm khuẩn trở nên nghiêm trọng. Theo một bài viết trên tạp chí Mayo Clinic Proceedings thì điều quan trọng là chúng ta phải ý thức được điều gì sẽ xảy ra nếu nhiễm khuẩn trở thành nghiêm trọng. Bác sĩ Steve Peters thuộc bệnh viện Mayo Clinic cho biết nhiễm trùng máu (sepsis) là một rủi ro biến chứng rất

lớn của các bệnh nhiễm khuẩn như bệnh cúm.

Ai cần phải đi gặp bác sĩ ngay

Những triệu chứng thông thường của bệnh cúm như ho, sung huyết, sốt, đau họng và đau cơ bắp không đòi hỏi bạn phải đi cấp cứu (ER), vì thông thường các triệu chứng này sẽ tự động cải thiện trong vòng vài ba ngày. Tuy nhiên bạn cần đi gặp ngay bác sĩ nếu bạn thuộc nhóm những người dễ bị biến chứng do cúm (trên 65 tuổi, có bệnh mạn tính, trẻ em dưới 5 tuổi) khi có những triệu chứng nói trên. Bác sĩ Peters giải thích như sau " Những người có rủi ro cao này cần phải gặp bác sĩ sớm bởi vì hiện nay có phép trị liệu kháng vi rút đặc biệt cho bệnh cúm nhưng phép trị liệu này chỉ hiệu lực nhất vào những ngày đầu tiên của căn bệnh

Khi nào phải vào cấp cứu

Theo bác sĩ Peters những người có các triệu chứng tiến triển (progressive symptoms) như khó thở cần phải được chăm sóc cấp thời (urgent care). Nếu bạn có khó khăn khi thở, da xanh xám, lẩn, ói mửa không ngừng, sốt cao độ hay đau ngực, ho ra máu hay không thể uống chất lỏng thì bạn hãy đi cấp cứu (ER). Ngoài nhiễm trùng máu (sepsis) --sẽ được trình bày chi tiết dưới đây-- các biến chứng thường hay xảy ra nhất thuộc đường hô hấp bao gồm viêm phế quản và viêm phổi hay bệnh hen suyễn trở thành nặng hơn. Ngoài ra chúng cũng còn có thể có liên hệ với viêm cơ bắp, bệnh thần kinh trung ương và bệnh tim. Tất cả đều được xem như là những triệu chứng nguy cấp cần được điều trị tức thời

Nhiễm trùng máu (sepsis) là gì?

Bác sĩ Peters cho biết nhiễm trùng máu biểu thị các tác dụng viêm trên toàn cơ thể gây ra bởi nhiễm khuẩn như sốt và số đếm tế bào máu trắng tăng cao. Nói rõ hơn khi chúng ta ngã bệnh vì nhiễm khuẩn thì cơ thể phóng thích vào trong dòng máu những hóa chất để chống cự lại. Các hóa chất này gây ra các phản ứng viêm bên trong cơ thể. Các hóa chất được phóng thích quả thật có giúp tấn công các vi khuẩn nhưng đôi khi hậu quả là viêm (inflammation) lại quá mức chịu đựng của các bộ phận cơ thể. Nếu viêm mà đủ mạnh thì cơ thể có thể bị tổn thương gây hại cho các bộ phận chủ yếu như phổi gan và thận và có thể đe dọa tới tính mạng bệnh nhân. Tóm lại nhiễm trùng máu là một biến chứng của những bệnh do nhiễm khuẩn như bệnh cúm gây ra , nhưng thật sự lại có những triệu chứng của riêng nó

Các triệu chứng của nhiễm trùng máu là gì?

Các triệu chứng cổ điển của cúm cũng có liên quan với nhiễm trùng máu vì cả hai đều xuất hiện từ nhiễm khuẩn, thậm chí từ một vết cắt sâu trên da hay một vết thương hở miệng. Nói chung chúng cũng thông thường nhất ở những người có hệ miễn nhiễm suy yếu như những người bị bệnh mạn tính hay những người già cả.

Sự khác biệt giữa nhiễm khuẩn bình thường với nhiễm trùng máu

Đó là tính nghiêm trọng của các triệu chứng. Với một nhiễm khuẩn bình thường như là do làm vườn bạn sẽ chỉ bị nhức nhối hay đau đớn đôi chút và bị sốt nhẹ khoảng 99 hay 100 độ F và bạn vẫn có khả năng giao thiệp, uống các chất lỏng và đi lại quanh quần trong nhà

Với nhiễm trùng máu, bệnh nhân mất hết chức năng. Bệnh hầu như tiến triển từ xấu vừa phải tới hết sự tột tệ chỉ trong vài giờ hay trong một ngày. Bác sĩ Peters khuyên nên chú ý đặc biệt tới sốt cao độ và việc bệnh nhân không chịu uống chất lỏng. Ông giải thích " Sốt, mệt mỏi và đau nhức toàn thân là thông thường. Những triệu chứng khác cần để ý tới là sốt cao độ, chóng mặt và lẫn lộn, và không có khả năng kìm giữ được chất lỏng". Nếu bạn thấy có những triệu chứng trên thì cần gặp bác sĩ tức thời

Tại sao cần phải gặp bác sĩ?

Vì bệnh tình có thể biến chuyển nhanh và xấu dần nên bạn không thể chần chừ. Điều trị nhanh chóng là cần thiết bởi vì nhiễm trùng máu có thể nhanh chóng trở thành nghiêm trọng. Bác sĩ Peters giải thích như sau " Nhiễm trùng máu trở thành nghiêm trọng khi mà có những dấu hiệu là các bộ phận trong cơ thể bị tổn thương nhiều hơn như khó thở, lượng nước tiểu giảm hay suy gan". Các triệu chứng này có thể dẫn tới sốc nhiễm trùng máu (septic shock) nếu các bộ phận bắt đầu không hoạt động--khi mà cơ thể không còn đáp ứng với các chất lỏng và thuốc men. Nhiễm khuẩn càng trở thành tột tệ thì bệnh nhân càng khó phục hồi, Tại các bệnh viện, sốc nhiễm trùng máu gây tử vong cho từ 20 tới 30 phần trăm các ca

Nhiễm trùng máu được đánh giá và trị liệu ra sao?

Các nhân viên y tế tại phòng cấp cứu đều được chuẩn bị để đánh giá và trị liệu tức thời các dấu hiệu của nhiễm trùng máu đang tiến triển. Mẫu máu và mẫu lấy từ các phần khác của cơ thể bị nhiễm được đem đi cấy ngay. Bệnh nhân được truyền cấp thời thuốc kháng sinh vào tĩnh mạch nếu thực sự có rủi ro bị nhiễm trùng máu. Bác sĩ Peters cho biết điều quan tâm đầu tiên và chủ yếu của nhóm cấp cứu là giữ được các dịch chất ở lại trong cơ thể bởi vì nếu thật sự bệnh nhân bị nhiễm trùng máu thì họ sẽ không giữ được chất lỏng trong người

Có thể đề phòng nhiễm trùng máu và sốc nhiễm trùng máu hay không?

Bác sĩ Peters cho biết là khó mà phòng chống nhiễm trùng máu, nhưng nhận biết và can thiệp y tế sớm là yếu tố quyết định để giảm bớt các rủi ro, cùng với việc theo dõi sốt cao độ và giữ cho bệnh nhân đủ nước trong người (hydrated). Theo bác sĩ Peters thì " phải để ý đặc biệt tới những người già cả, những người có bệnh mạn tính như bệnh tiểu đường, suy tim hay bệnh thận và những người đang uống thuốc tiêu diệt miễn nhiễm. Nhiễm trùng máu xảy ra nhiều hay ít tùy theo mùa , nhiều nhất vào mùa đông và đặc biệt có liên hệ với nhiễm khuẩn đường hô hấp và viêm phổi". Rất may là các trẻ em tương đối ít có rủi ro bị nhiễm trùng máu so với người lớn.Vì vậy theo bác sĩ Peters " Trẻ em bị nghi nhiễm khuẩn không cần phải đưa đi cấp cứu (ER). Tuy nhiên phụ huynh cần đưa trẻ đi khám bệnh khi mà các triệu chứng nhiễm khuẩn phần trên hệ hô hấp nặng hơn bình thường như khó thở, không uống chất lỏng được hoặc ói mửa kéo dài". Phụ huynh cần trông chừng con em khi bị đau ốm và để ý tới các triệu chứng tiến triển (progressing symptoms)